

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Venerabilis Archiepiscopi Arnesti mira semper in Pauperes beneficentia, &
quædam misericordiæ ipsius præcordia. Caput IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

VENERABILIS Archiepiscopi ARNESTI mira semper in Pauperes beneficentia, & quædam misericordix ipsius præcordia.

CAPUT IX.

Arnestus Eleemosynarius & summus Pauperum amator.

Baron. A. Ch. 173.
Euseb. lib. 4. C. 23.

Theodorus Amidenus de Piasate Romana libro 4.

D. Ambros. Conc. de Basilicis non trad. Tomo V.

* S. Paulin.
* S. Nicolaus, &c.
* S. Ioan. Eleemosynarius, &c.
* S. Thom. de Villanova. Cum pauperibus quotidie comedit.

Perpetua ab omni Christiana Antiquitate, Sanctissimorum Præfulum, nota & character fuit, cordibus eorum quodammodo inustus & incisus: *amare Pauperes*. Quasi Ecclesiarum opes pauperibus deberi crederent; gaudebant, si miseri & egeni in expensis legerentur. Leges passim in *Cæsaris Baronij Annalibus* exempla; quanta de Ecclesiæ Romanæ liberalitate & munificentia olim, atq; etiam hodie, tradunt Scriptores! Imitati sunt Pij Præfules *D. Laurentij* laudatissimum facinus, qui *facultates Ecclesiæ dedit pauperibus*. Hoc se, pauperum licet inermi & nudo, fido sibi tamen exercitu, defensurum Mediolanensem Ecclesiam, nè ab Arrianis occupari possit, gloriosè non minùs quàm verè iactavit, Episcopali libertate, *D. Ambrosius*: *Habeo, inquit, defensionem, sed in Orationibus pauperum: cæci illi & claudi, debiles & senes, robustis sunt bellatoribus fortiores*. Pleni sunt omnes Ecclesiarum libri Sanctorum Præfulum ac Pontificum eleemosynis, quorum alij * seiplos pauperum amore vendiderunt; alij, * velut *Fortuna* describitur, missilibus aureis in egenos pluebant; alij, * suæ dignitatis obliti, exuere vestes, ut donarent; nota sunt etiam nostro sæculo Sanctorum Eleemosynariorum * nomina. Videamus obiter an hæc Pontificali virtute claruerit Archiepiscopus, & ad summum Pontificatum aliquando postulatus, *Arnestus*: *Cum Aulam aleret splendidissimam, ex illustrissimis*

Baroⁿ

Baronum & Equitum familijs collectam, ipse tamen domi mensæ nunquam accubuit, quin unâ duodecim pauperes vescerentur, & ad *sacietatem*, ut Hagek addit, *reficerentur*; idque duobus & viginti annis, æternâ sibi indictâ lege, servavit; abeuntes ipse comitabatur, & stipe donatos dimittebat. Eleemosynarum Præfectos duum generum habebat: alios publicos, qui obvijs omnibus, nullo omnino paupere excepto, seu per urbes, seu per agros iter faceret, largirentur. Quemcunque proficiscens, ut indicat vitæ Scriptor, ipse eminus *Arnestus* conspiceretur, & pauperem putaret ac suspicaretur, licet non petentem, celeriter sequi famulos, & stipem dare jubebat. Alterum erogantium genus erant Majores Aulæ Prælati, qui occultos pauperes, & quibus è Statu, unde deciderant, accipere pudor est, explorarent & ditarent; hos, ut ita dicam, corycaeos majoribus pecunijs instruxerat, quia istud pauperum genus parvo & frequenti auxilio non juvatur, sed unam tantum, celerem & divitem manum exposcit. Sed alia quoque *Arnesto*, ob *DEI Matrem Virginem*, Virginum pauperum cura: habebat. *Arnestus*, ait vitæ Scriptor, *S. Nicolai pudorem, ejusq; sequebatur vestigia: semper unum, aut duos Presbyteros habebat, qui secretè ipsius pecunijs virgines, nè stupro eas ob paupertatem prostitui coningeret, decenti dote oblatâ maritabant. Pauperes etiam alios, qui ob verecundiam eorum præcedentis status honorifici, mendicata petere formidabant suffragia, comperenti pecuniâ relevabat.* Ad hanc Misericordiam Sacerdotes & Prælatos domesticos erudiebat: his, ut Nosocomia inviserent, imperabat, quarens defectus infirmorum (verba sunt vetusti Scriptoris) in eis degentium reformarent, si qui forent; quod sinè proteclatione effectui mancipabant. Nosocomia ejusmodi pauperibus alendis complura excitavit *Arnestus*: *Præbrami, Libani, Broda, &c.* perpetuisque de suo attributis censibus opulentiè fundavit. *Aurum*, ut scribit *Albinus* ad Joannem Episcopum Salisburgensem, prodesse potest danti, non possidenti. Ideo demus divitias in presenti, ut in futuro possideamus illas: nam pauperis manus, gazophylacium est Christi. Nullus melior custos divitiarum est, quam Christus.

Hagek A. 1360

II.
Occultis
pauperibus
subvenit.

III.

IV.
Virgines
pauperes
dotat.

V.
M. S.

Nosocomia
edificat.

M. Vistina in
Boicu h. 1.

græ

Y y

gna misericordia, ut testatur Scriptor Arnesto coævus, & largitas fuit erga pauperes Christi, Beatissime Virginis Lucia instructiva consilio, qua dixerat Matri suae: non satis est coram Altissimo, quod illi dabis, quo ipsa perfrui non potes, sed si tibi vis DEVM propitium fore, hoc illi da, quo poteris sola uti. Nam quod illi das moriens, ideo das, quia tecum ferre non pravales. Hic Arnestus multos in studio

VI.

VII.
Cura ejus de
Clericis e-
gentibus.

Bononiensi, Paduano, & alio tenuit Clericos pauperes, quibus de libris, vestitu, & sumptibus, & demum beneficijs providebat. In ipsa deinde Metropolitana Ecclesia Pragensi perpetuum Theologiae Professorum instituit magnis suis sumptibus, æternoque censu in Villa Zlatnik, quam emerat, stabilivit. Ejus Professoris munus erat, omnes, qui cuperent, Ecclesiae Pragense Canonicos, Clericos, aliisque Ministros Theologiam & sacras litteras docere. Quare paupertati Clericorum providè consulebatur, cum nullum, à discipulis pretium, ultra eos census, auderet Magister accipere.

VI

VIII.

Insignis be-
neficentia &
liberalitas.

Quot misericordiae rationes? quam ingeniosa in malis alienis, & paupertate Venerabilis Archiepiscopi charitas? certum mihi est, multos sanctos Præsules, quorum Eleemosynas & liberalitatem & beneficentiam in egenos Ecclesia commendat, si non affectu, effectu certè ab Arnesto superatos. Præcipua in pauperes beneficentiâ ferebatur ijs per annum diebus, quibus memoria Mortis Christi consecratur; tum enim IESV Cruci affixo, & in nuditate & contemptu pendenti, in pauperibus suis contegendo studebat: singulis etiam annis in Parasceve (ita M. S.) septuaginta aut plura stamina grisei panni (nunc petias vocamus) pauperibus per consuta pallia, tunicas & capputia dividebat, &c. regia liberalitas! nam tanta apud nos staminum magnitudo, ut hæc unâ liberalitate, quadringenti minimùm pauperes commodè vestirentur. Quid in fame, quæ annis duobus afflixit Bohemiam, Arnestus egerit, quâ Charitate Bohemiam, curribus annonâ plenis sequentibus, peragrârit, quantam piscium copiam in Pauperes divisisset, & piscinis apertis omnes pisces pro amore DEI, ut vitæ Scriptor ait, donârit, superiore jam libro narravi; mensam Solis re-
quare liberalissimus Præsul, & domi suæ quotidie instruere videbatur.

Quid egerit
in fame.
IX.

De Mensa Solis
Herod. l. 3.
Ecl. Rhodig.
l. 29. Ant. l. 10.
S. Hieron. ad Paulinum

debat. Quamvis verò sciret *Venerabilis Arnestus*, non satis decòrum dignitatì suæ, si iudiciorum se, & litium tricis immisceret; præcipuè in civilibus minimisque iudicijs authoritatem Sacerdotum, nè dicam Archiepiscoporum, profanari; tamen cum pauperum causæ agerentur, nihil dubitabat suscipere, dignitatèque suam pauperi donare, ut meritò *Defensor pauperum in iudicio*, & *Advocatus miserorum* appellaretur; hujus unius præsidio nitentur illi, & sive in iudicio ipse sederet, sive assisteret tantum, modò præsens foret, sciebant in causis pauperum silentium tenere non posse, cujus authoritate & dignitate sibi adjuncta, pares se cuicumque Potentiæ futuros in iudicio lætabantur.

Pauperum
causas in ju-
dicijs susci-
pit.

Hagek 1364. in
Annual. Boh.

Nec in morte suorum immemor, præter alias, quæ inopi populo numerarentur, pecunias maximas, *ducentas argenti marcas pro panibus*, & *vestitu pauperum ministrorum Ecclesie Pragensis* testamento legavit; ideòque non mirum, *viam*, quàm mortui corpus vehebatur, pauperes lacrymis prosecutos, ut significat *Hagecius*, itaque post mortem velut *Trajanus Imperator*, sic *Arnestus* (quæ verissimi, justissimi, & nullà adulatione corrupti triumphis species est) exercitu pauperum deducente in terris, in cœlis triumphabat. *Fleverunt*, ait in exemplo simili D. Ambrosius, *pauperes, & quod multò pretiosius est, lacrymis ejus (si quæ restabant) delicta laverunt. Illa sunt lacryma redemptrices, illi gemitus, qui dolorem mortis abscondunt.*

XX.

Pauperum
fides in Ar-
nesti morte.

Mariana de
rebus Hispan.
l. 4. C. 5.

In Obitu Fra-
tris sui Satyr.

Venerabilis Arnesti in publicis juxtà ac privatis Operibus insignis magnificentia, regiùsque ac splendidus animus; simul vetus illa fama de thesauris ab eo repertis refellitur.

Yy 2

CA-